

ağın

FİKİR VE SANAT DERGİSİ

12/67

Ağın (M. E.)
Cevat ONAY
Cevat ONAY
D. Hüsnü POYRAZ
H. Yıldırım GENÇOSMANOĞLU

N. Yıldırım GENÇOSMANOĞLU
İlkay KASATURA
Mehmet ERGÖNÜL
Necdet AKSOY
Dr. Mebrure YAĞCIOĞULLARI

OKUYUCULARIMIZLA

SEVGİLİ OKURLARIMIZ

Dergimiz, yayınlanmaya başladığından bu yana, bizlerden emeklerini ve mektuplarını esirgemeyen okurlarımıza teşekkür eder, mutluluklar dileriz.

Zaman zaman, ince şiirler, çocukluk anılarımıza uzanan yazılar, tatlı fıkralarla teşvik edici mektuplar almaktayız. Fakat her okura cevap yazıp, yazılarının neden yayınlanmadığını anlatamamanın imkânsızlığı içindeyiz. Tüm düşünce ve dileklerinizi göz önüne alarak, bu sütunlarda cevaplandırmayı uygun bulduk.

Bilhassa, genç okurlarımızın yazı, şiir ve mektuplarına bu köşeden karşılık vererek faydalı olmaya çalışacağız.

Tenkitlerimizin, iyi niyetine inanacağınızı ümit eder saygılarımızı sunarız.

Sayın Kerem YÜCE :

Elimizde, zaman zaman gönderilmiş sekiz tane şiiriniz var. Bu sayı, sizin ne kadar bol; bereketli ve çabuk şiir yazdığının bir ifadesidir. Uzunlu kısali, satırlarla, bir çarpıda çıkaracağınız mısralar arasında yer yer umutlu ışıltılar var.

«Sır» isimli şiirinizin mistik havasına karşılık «Bana Ne» de bir vurdumduymazlık okunmakta.

«Kucaklamadı mı kumları Mecnun

Kaç dişi kaldı ağzında Kerem'in

Vurmadı mı kendini dağlara Ferhat.»

Bu güzel mısralar arasında «Allı Evlenmiş Güllü gelin olmuş» gibi şiir diline uymayan herkesin bildiği satırlar da var. «Güney tutkus» üzerinde işlenirse daha da güzelleşebilir. «Elveda» ya gelince... Diğer şiirlerinizde kolaylıkla kullandığımız öztürkçe burada yerini eski deyimlere bırakmış gibi.

«Yine mehtaplı bir gece

Yine mevsim sonbahar.

Tüm kuvvetiyle bahçemde

Yine dal uçlarında ilenti.»

Bu satırları «Yalnızlıktan» aldık mehtap, mutsuz, tutku gibi kelimeler arasındaki çelişkiliği siz daha iyi göreceksiniz.

«Mutluluk» isimli şiirinizi bazı küçük değişikliklerle yayınıyoruz. Yeni şiirlerinizi bekler gerçek mutluluklar dileriz.

Mutlu kılar beni geceler

Herşey gerçekte bir.

Ne sen, ne ben davası var.

Ne ak aklığından kıvrak

Ne kara karalığından mutsuz,

Pek mutluyum bu gece,

Ne de yeşil, seyyitlik sevdasında.

Göklere asılı bir fener gibi

Pencereme sürtünen yıldız.

Yollar boyu sana uzanıyor gönülüm.

İlk bir nefes gibi rüzgâr,

Pek mutluyum bu gece,

Sanki içimde bahar...

Sayın Mehmet ERCAN :

Hakko isimli şiirinizi aldık, Elbette o çeşmenin başında bizimde yerimiz var. Boynunda kırmızı mendil bağlı delikanlılar tarladan döner akşam olunca. Dertler, dilekler orada konuşur.

Hakko, özlem içinde yanan yüreklerimize tas tas soğuk sular serpiverdi. Bu güzel duyguları acaba nesir olarak yazmanız mümkün değildi mi ?

«Baharda, insanlarınla çiçeklerin

İnsanlarla ürün verirsin.

Sonra güz yaprağı gibi solar

Kışın, kederle dolar, mahzunlaşırsın.»

Birinci ve üçüncü kıtaların çok kullanılmış kelimelerden yapılması nedense şaşırtıyor okuyanı.

Hakko'yu, yeniden çeşmenin başında yazarak daha etken bir şiir olarak göndermenizi en iyi dileklerimizle bekleriz.

Sayın Hasan BIÇAK :

«Bir kız yürüyordu yorgun» ve «Bu kent» şiirlerini aldık, sizin, Ağın dergisinde daha başarılı şiirlerinizi okumuştuk. Sanki eski durumunuzdan geriye dönüş var. Bu mısraları yan yana yazsaydınız, devrik bir cümle gibi, daha anlamlı olurdu. «Önümde bir kız yürüyordu, daha yeni girmişti baharına hayatının. Çok güzeldi.»

Anadolu kadınının kaderini anlatmaya çalıştığınız satırlar düşündüklerinizi ifade etmiyor. Her iki şiirin de geçtiği yaşadığı yer Bahadırlar olduğuna göre birinde, sokaklarından mutluluk taşıyor diğeri ise aynı sokaklarda yık taşıyan bir kadının mutsuzluğundan dem vuruyorsunuz.

Ben, çocukluk anılarının en güzelini Bahadırlarda bıraktım. Bir yıldırımın ikiye bittiği kayasından, Adasından, Bodanasından, Ahmedinden ve en bol isim olan Mehmedinden söz aç bizlere.. Çünkü yarın, bu güzelim köy Karasunun karanlıklarına gömülecek. Çaygaralarda ayak izlerim, belkide yaşlı bir kavak ağacında adımın baş harfi yazılıdır..

Ellime on kuruşu harçlık diye sıkıştıran, iki büküm sırtında, bana, sıcak, keçi sütü içiren ninemin mezarıda oradadır.

Belki bu vâdeden yavan geldi Bahadırlara yazdığınız şiirler.

Usanmadan, bir sanatkâr sabırla mısraları işleyip yollamanızı özlemle bekleriz.

(Devamı sayfa 13 de)

Ağın Fikir ve Sanat Dergisi

Sahibi : Ağın Kültür derneği
adına Dr. Vakıf ÖZKUL

Bu sayıda yazı işleri müdürü
Mehmet Salim ÖZER

İdare yeri ve haberleşme ad-
resi : İç Cebeci Özsoy sokak
No : 3/4 — ANKARA

Gönderilen yazılar «Yazı ku-
rulu» nun incelemesinden ge-
rer.

Gönderilen yazılar, yayınlan-
mı veya yayınlanmaması, geri
verilmeyeceği gibi telif ücreti
de ödenmez.

Dergimiz ayda bir çıkar.

Dizgi ve Baskı Yargıçoğlu
Matbaası — ANKARA

YIL : 1
SAYI : 12
ARALIK — 1967

Fiatı 100 Krs.
Yılığ: 12 TL.

Türkiyede Dernek Çalışmaları

Bilindiği gibi, dernekler resmi kuruluşlar tarafından yapıla-
mayan kamu hizmetlerini yapmak için birleşen gönüllü üyelerden
meydana gelen özel kuruluşlardır. Bu sözümüzden de anlaşılacağı
üzere dernek deyince aklımıza (hiçbir karşılık beklemeden, top-
lum yararına kutsal bir çalışmayı amaç edinenlerin topluluğu)
gelmesi gerekmez mi? Ne acıdır ki birçoklarımıza göre dernek
çalışmaları (iş olmaları kendilerine iş bulamaları veya bu yol-
dan kendilerine fayda veya ün sağlamak amacı ile harcanan boş
bir çabadır). Hele bazı kendisine pek beğenmiş aydın geçinen ki-
şilerin, bu gibi kuruluşlar karşısında dudak büktüp alay edecek ka-
dar basitlik ve hattâ bilgisizlik içinde olmaları, toplumumuzun en
büyük şanssızlıklarından biri olsa gerek. Bunların dernekçilik ko-
nusundaki ölçülerini anlatan bir soruları vardır: (Ne kadar çalı-
şırsan çalış, kim bilecek, kim takdir edecek?) Bu soruları ile,
kendilerince derneklelerde çalışma amacının (tanınmak, takdir edil-
mek, daha açıkçası bir ün, bir çevre sağlamak) olduğunu savun-
duklarının farkında mıdır bilmem.

Küçük derneklerin bile toplum içindeki önemini belirtmek için
dış ülkelerden bir örnek vermekle yetineceğim. Geçen yıllar,
Londra'da ete zam yapan kasaplara karşı boykot ilân etme kud-
retini gösteren bu şehrin kadın kuruluşları - ki tamamıyla der-
nektirler-piyasayı kendi dizlerine getirtmeyi başarmışlardır. Buna
karşı da diyecekleri (Efendim orası İngiltere, Türkiye değil) sözü
olacaktır. Hemen söyleyeyim ki bizde de çok güzel işler başarmış,
örnek denecek küçük dernekler vardır. Ancak bu konuda
bir etüde raslamadığım için şimdi isim vermeme imkân yoktur.
Yoksa bunda asıl sebep (burasının Türkiye oluşu) değil, Türkiye'de
kendileri gibi toplum uğruna hiçbir karşılık beklemeden bir adım
atmak istemeyen, hattâ bunları engellemeğe yeltenen yaratıkların
bulunmuşdur. O ise ki bizde de bir çok işler başaran dernekler var-
dır, ve bu işleri o, dernek küçümseyen yarı aydınlar dahi beğen-
mekten kendilerini alamazlar. Ancak bu beğenmeler, dernekleri
teşvik etmekten ziyade o işleri genellik içinde pek az rastlanan
bir özellik sayarak realist bir kadırbilirdirlikten çok teorik fazilet
gösteriş mahiyetinde olup kırıcılığını bozguncululuğunu muhafaza
eder. Bu durumu toplumumuzda dernek kurulması ve çalışması
yönünden ne kadar elverişsiz ortamlar meydana getirdiği çok yer-
lerde açıkça görülmektedir.

(Devamı sayfa 14 de)

ÖĞRETMEN ABDULLAH LÜTFÜ EFENDİ

Cevat ONAY

Dergimizin yaşamış Ağnılar sütununda, yazılmağa değer büyüklerimizden birini (Mü-derris Hüseyin Hüsnü Efendi'yi) yazmıştım. Hemen arkasından Öğretmen (Hoca) Abdullah Lütfü Efendi'yi yazmam gerekirdi. Yazamadım. Bu yazımı bu kadar geciktirdiğimden dolayı okuyucularımızdan, özellikle bunun için sitemler eden çok haklı arkadaşlarımızdan özür dile-rim.

Gerçekte bu gecikmenin de önemli sebebi vardı. Birkaç yıl önce Öğretmen Necip Soylu merhum'dan almış olduğum buna ait notları kaybetmiştim. Yenisini bulmak umudu ile ne kadar arandım, gırpındımsa da bulamadım. Hat-tâ Merhum Hocamızın resmi kayıtlara göre hal tercümesini dahi ele geçiremedim. Bunun için başvurduğumuz Elâzığ Milli Eğitim Müdürlüğü arşivlerinde dahi en ufak bir bilgiye raslanma-dı. Son bir çare olarak Ağın'da umutlandığım yerleri karıştırmayı düşündüm. Bu yaz Ağın'a gidişimde Necip Soylu Ağabeyimizin eski kitap ve kâğıtlarını karıştırırken aynı notların tak-dire değer bir ihtiyat ve titizlikle yazılmış ikinci bir nüshasını bulunca sevincimin derecesini an-latamam. Çünkü memleketimizin bu çok değer-li adamını yeni kuşaklara tanıtmak görevini ya-parken önce kendi ağzından anlatılmış olan hayat hikâyesini vermek istiyordum. Şimdi bu fırsatı elde etmekle çok mutluyum.

Ancak bu notlar, Abdullah Lütfü Efendi'nin, torunu Necip Soylu'ya söyliyerek kelimesi kelimesine yazdırması ile meydana gelmiştir. Bu sebeple yazıda bir hayli anlaşılması güç os-manlıca kelimeler geçmektedir. Bunların genç-lerimiz tarafından daha kolay anlaşılabilmesi için bu gibi kelimelerin yanlarına parantez için-de Türkçe karşılıklarını da yazmayı uygun bul-duk.

Bu bölümden sonra O'nu tanıyabildiğimiz karadî ile bilimsel, eğitsel ve sosyal yönleri ile tanıtmaya çalışacağız.

Necip Soylu Ağabeyimizin yazmış olduğu bu ikinci nüsha da dağınık kâğıtlar arasında yıpranmış, hattâ dört yaprağı köşelerinden çil-rümüş ve kopmuş olarak elimize geçti. Bu ko-puk yerlerde eksik kalan sözlerin bazılarını ya-kın anlamı ile parantez içinde yazmak, yakın anlamını dahi bulamadıklarımızı nokta nokta i-le geçmek zorunda kaldığımızdan özür dileriz. Bu işte Hocamızın ikinci torunu Öğretmen Sa-dettin Soylu ile birlikte çalıştığımızı, ayrıca belirtmek isterim.

ABDULLAH LÜTFÜ EFENDİ'nin hal ter-cümesi...

(Kendi ağzından, resmi görevlere geçince-ye kadar)

Pederimin el yazısı ile muharrer bir kaydı-na nazaran hicri 1271, milâdî 1855 nüfus kay-dına göre 1268, milâdî 1852 tarihinde, Kemaliye Kazası dahilinde Ağın Nahiyesine tabi (bağlı) onbeş, yirmi haneyi müstemil Köhpnük nam kariye (köy) de tevellüt etmişim ki elyevm (bu gün) (1927 de) yetmişbeş yaşındayım. Pede-rime Molla Halil derler. O vaktin usuli tedri-since (öğretim metoduna göre) elifba ve kur'-anikerimi pederimden tederrüs ettim (öğren-dim). Dokuz yaşlarımda iken biri birini müte-akiben pederimi, validemi (annemi) sonra yir-mi yaşındaki biraderimi ve altı aylık hemşire-mi kaybetmek bedbahtlığına düçar oldum. An-cak allemizde benimle beraber altı yaşındaki kardeşim ve on yaşındaki hemşirem kaldık. Aile yuvasını teşkil eden bu üç sabî (çocuk) hamısız (koruyucusuz) kaldığımızdan büyük validemizin yani anamızın anasının kanatları altına sığınmağa mecbur kaldık. İşte bu nine-cğim beni bir köy imamı yapmak gibi bir is-tikbal temin maksadı ile okuyup yazmaya, ta-lim ve terbiye âlemine sevketti. Pederim ha-yatta ken kendisinde dokuz ay okur, üç ay ka-dar da kuzularımızı otlatırdım. Merhumun ve-fatı sıralarında henüz hatmetmemiş (Kur'anı bitirmemiş), başelîflâma çıkmıştım. Yine ma-sum ninecğim bütün zamanımı (Oku! İşin lâ-zım değil) diye okuyup zaymaya hasrettirirdi. Köydeki âmâ (kör) bir hafızdan Kur'anı hat-mettim. Okuyup yazmayı askerlikte öğrenmiş bir zattan da tecvit okudum. Artık gördüğüm yazıları okuyabilecek kadar okumak hakkında müstakil bir bilgin var idi ise de, yazıya ait meleke ve malûmatım yok idi. Bu sırada ev-deki evrak torbasında bulduğum baş ve son yaprakları eksik mevlüt ile cenk kitabını, mız-raklı ilm'hali ve temessük ve em-sallı evrakı perişanı kopyeye lerden yaptığım kalemle yazı yazmağa başladım. Bu çocukça hareketim tabiatıyla gu-ursuz ve temelsizdi. Zaman ve muhit itibariyle ilmin arabî (arapça) tahti inhisarında (tekelin-de) kalmasından tahsilimi aynı mecradan (a-kıştan, yünden) yürütmek mecburiyeti tabii i-di. Birkaç ay kadar da köyümüze yarım saat mesafedeki Bahadın Köyündeki Osman Efendi Hocadan emsile okudum. On bir on iki yaşla-rında idim ki nenem beni iki saatlik mesafe-deki Ekirek kövüne tahsile gönderdi. Bu köyde köy imamının ailesi efradı arasına girdim. Al-tı ay içinde (bina, maksut, izi) okuyup avam'le çıktım. Bu sırada çiçek hastalığına tutulduğu-na mebi vine nenemin âşuşuna (kucaşına) a-tıldım. Bir ay sonra ifaket buldum (iyileştim) ise de bir daha Ekirek kövüne gitmeyi kabul

etmedim. Bana sığır otlatıyorlar diye bahane ettim. Fihakika hoca gilin bir ineği olup benden biraz büyük oğlu ile münavebeten (nöbetle) bu ineği gütmekte idi isek de muntazaman yani günde bir kere ders almamıza mani değildi. Bu zattan basma kalıp yazı meşkı (yazı dersi) almaktan da hâli kalmadım (boş durmadım). 1282 - 1866 tarihlerinde idi Ağın'da Molla Gakko denilen Mehmet Efendi Hoca, bir odadan ibaret yaptırdığı mektebinde senevi (yıllık) cüz'î bir ücret mukabilinde çocukları okutmağa başladı. Burada da Hocanın evinde oturarak mektebe devama daşladım. Hocamız oldukça ciddi bir zat olduğundan bizi döndürüp maksut'tan başlattı. Az çok ders anlamağa işte bu Hocadan başladım. Bik'a (eski harflerle mektup yazısı) yazmayı, tecvîd üzere kur'anı kerim okumayı, sathî ve basit şekilde âmâlî erbaayı (arimetikte dört işlemi) yine bu hocadan öğrendim. Mevsime göre ya sabahleyin veya öğle vakti bir taraftan aslî dersimizi yani arabî'yi okur diğer taraftan da elifba ve eczayı şerife (Kur'an) okuyan çosuklara kalfalık suretiyle hocaya yardım ederdim. Maamafih (bununla beraber) günün kısmı âzâmı oyun ile geçirdi. Bu minval üzere dersimizi izhara kadar yürüttük. Tarih 1285 - 1869 veya 1286 - 1870 olmalıdır. Bu sırada rüşti mektepler (açılması) teşebbüs edilmiş (ve tedrisata) başlanmış olduğundan Keban rüştisinde okumak (arzusunu gösterdimsede nenem) Bilakis seni Ağın'a da göndermeyeceğim. Zira (bu sene mahsulünü) az, bu sene evde kal dedi.

Halbuki yedi senedenberi devam ettiğim tahsil ve terbiye hayatımdan bu suretle ayrılmak bana pek güç geldi. Hassaten (özellikle) bilgimi yükseltecek olan rüştiye derslerine kavuşmağa kendimde son derece bir sevk ve heves duyuyordum. Bu sebeple nenemin hayırhanane (iyiliğimizi isteyen) bu kararını bir türlü kabul edemediğimden nihayet firar ederek (kaçarak) bir tarafa gitmeyi düşündüm. O zaman yaşıım 16 idi. Ramazan ayının tesadüf ettiği bir tegrinîsani (kasım ayı) sabahı kisemdeki beş altı kuruş harçlığımla çamaşırlarımı ve validem tarafından dokunmuş yeni yün şalvarımı alarak Harput'a firar ettim. Doğruca Müftü'nün evine gittim. Hacı Ali Efendi Hoca'nın müftülük zamanı idi. Mumaleyleh (adı geçen) ihtiyar olduğundan oğlu Mehmet Efendi vazife görüyordu. İlk görüşte Mehmet Efendi Hocanın eliaî öptüm. Ücret mukabilinde günde bir ders okumağa müsaade edecek bir aileye beni hizmetçi vermesini «niyaz ettim. Meğerse bu zat» o gün hizmetkârlarından birini kovmuş imiş. Tam tesadüf, bizim burada kal bakalım dedi. Bayrama kadar kaldım. Bayramdan sonra beni çağırıp «bizim evde kalacaksın, ben de sana günde bir ders okutacağım» demişti. Bır Liva (Vilâyetten üstün bir iç işleri teşkilâtı) müftüsü olmak mülâbesesiyle (sebebiyle malûmatımı artırabileceğim emniyesiyle (İnancıyla) maat-

teşekkür kabul ettim. Fakat muntazam değil, Ağın'da gördüğüm usul kadar tedrisat yapamadığını görünce sırf sülûs yazı (Eski harflerle büyük dekoratif yazı) talimine, bir aralık da hâfızlığa uğraştım. Ömrümün beş altı ayını da bu suretle heder etmiş oldum. Bu sırada resmi küşadı (açılış töreni) icra kılınan Harput Rüşti mektebine gönderilmemi muamileyhten (adı geçenden) niyaz ettim. Kabul etmeyince gûga Diyarbakır'da meccanen (parasız) iâşesi (yeme içmesi) temin olunur mektep açılmış diye yazıp nenemden getirttiğim otuz kuruş harçlıkla Müftü Efendinin evinden çıkarak Diyarbakır yolunu tuttum. Ergani Madeninde erken yola çıktığımızdan karanlıkta Hancıya bakır kuruş yerine harçlığımın bir mecidîyesini (yirmi kuruş altın para) vermiş, kusurunu arkadaşşıma borç verdiğim halde iade etmediğinden, (geri vermediğinden) (parasız olarak Diyarbakır'a gittim.) Meğerse Diyarbakır'da iâşesi meccanen temin (edildiği rivayet edilen mektep ümit ettiğim gibi değilmiş. Bu sebeple) buraya girmeyi pek de arzu etmedim. Maamafih (bununla beraber) kadrosu dolmuş olduğundan daha talebe kabul olunmuyordu. Diyarbakır'da hemşehrilerin yardımını ile 15-20 gün kaldım. Sonra nerdesin neneçim diyerek memlekete geldim ki tam orak zamanı idi.

Çiftçilik etmek üzere terbiye edilmemişim. Hemen «nasara, yensuru» ezberlemekle vakit geçirmişim. Bu yüzden ekin biçmekdikten başka, ekin biçen valide ve biraderime içecek su getirmeyi bile istemezdim. Validem (nenesi olacak) bundan gücendi. Ekin işini tamam eder etmez bizi bırakıp oğullarının yani dayılarının yanına gitti. O sene feyiz ve bereket ziyade idi. Hayli buğdayımız oldu. Mahsulü harmana ve eve nakil gibi işleri ameleye yaptırdık. Sonra zahire (tahıl) satarak bir çift öküzle bir merkep aldık. Artık tam bir çiftçi olmuştum. Kışlık buğday tohumunu kardeşimle beraber ettik. Bu kerre komşuların ısrarı ile teehhül de ettim (evlendim) ki yaşıım on yediyi bulmuştu. O kış istirahatım temin edilmiş bulunuyordu. Fakat evvelce önüme dikilen mâniâlar dolayisiyle muvuakkat bir zaman için muattal (işlemez) kalan öğrenmek ihtiyakım galeyana gledi. Henüz yeni bulunan refikamın (eşimin) ve komşuların fikrime aykırı olan mutâlâalarına kulak vermiyerek hemen İstanbul'a gitmeğe hazırlandım ve yola çıktım.

İstanbul'da arzu ettiğim tahsil maksadımı hayyizi husule (meydana getirmeğe) rehber olacak kimsem olsa bile işten anlıyanı yoktu. Bu gû nâ (gibi) çırpınmalarla bir buçuk sene İstanbul'da kaldım daha tamam olmaz idadi mektebine kabulüm için Arapkirli Kâmil Paşa'ya Paşa'ya ve Şehzade Yusuf İzzeddin Efendilere Hünkâra da (Padîşaha) arzıhal (dilekçe) yazdımsa da takdime muvaffak (olamadım).

(Devamı gelecek sayıda)

Meyva Bahçesi Tesisinde Dikkat Edilecek Teknik Hususlar

D. Hüsnü POYRAZ
Ziraat Yüksek Mühendisi

Kapalı bahçeler halinde meyvalıklar tesis edilirken bu işe büyük arazi ve sermaye yatırıldığından çok dikkatli hareket edilmelidir.

Meyva ağaçları dikildikleri yerde uzun zaman kaldıklarından, (çeşitlere göre değişmek üzere 10 ile 1000 yıl) bir yerde meyva bahçesi kurarken aşağıdaki hususlar göz önüne alınmalı ve iyi etüt edilmelidir.

1. Meyva bahçesi kurulacak yerin iklimi ve yöneyi
2. Toprak özellikleri
3. Taban suyu ve sulama imkânları
4. Malın pazarlama (Satış, yol ve nakliye) imkânları

5. İşçi, ilaç, malzeme ve sair ihtiyaçların kolay temin edileceği uygun yerler seçilmelidir.

1. MEYVA BAHÇESİ KURULACAK YERİN İKLİMİ VE YÖNEYİ :

Çeşitli meyva ağaçlarının yetişebilmesi için kendilerine uygun iklim şartlarının o yerde bulunması lazımdır.

Meyvacılıkta önemli iklim faktörleri ısı, ıslık ve nemdir.

Isı meyva yetiştiriciliğinde en önemli faktördür. Ağaç için gerekli ısı toplama kâfi gelmezse; çiçeklerini zamanında açamaz, meyvalarını zamanında olgunlaştıramaz.

Memleketimiz meyva yetiştiriciliği bakımından çok uygun, zengin iklim bölgelerine sahiptir ve memleketimizde bu iklim bölgelerine uymuş çok çeşitli meyva tür ve çeşitleri yetiştirilmektedir.

Genellikle Akdeniz bölgesinde yetişen turunçgiller kış aylarında sıfırın üzerinde bir ısı isterler. Akdeniz bölgesinde hava sıcaklığı 0°, -1°C dereceye düşünce muzlar, -3°, -4°C dereceye düşünce limonlar, -5°, -6°C dereceye düşünce portakallar zararlanır. Güneydoğu Anadolu'da hava sıcaklığı -10°, -15°C derece aşağı düşünce nar ve fıstıklar zarar görür. Ege ve Marmarada hava sıcaklığı -7° -9°C derece aşağı düşünce incir ve zeytin ağaçları zararlanır. Orta Anadolu'da -20° den düşük hava sıcaklığında asmalar zarar görür. Doğu Anadolu'da hava sıcaklığı -30°C dereceden aşağı düşünce elma, Armut, cevizler zarar görür.

Aynı meyva türleri bir dereceye kadar kendilerini sıcak veya soğuk bölgelere uydurabilir-

ler. Meselâ Elâzığ'da yetişen incir çeşitleri Ege bölgesinde yetişenlere göre soğuklara, daha dayanıklıdır.

İlk baharda geç donların olduğu yerlerde erken çiçek açan meyva çeşitleri (Badem, Kayısı, Şeftali gibi) donlardan zarar gördüğü gibi, son baharda erken gelen soğuklar ve donlardan meyvaları geç olgunlaşan veya büyüme periyotları uzun olan meyva türleri (ceviz, şeftali, asmalar) zarar görebilir. Fakat son bahar donlarının zararları ilk bahar donları gibi fazla değildir? Budama gibi kültürel tedbirlerle zarar azaltılabilir.

Meyva ağaçlarının gelişmesinde ışığa çok önemli bir faktördür. Meyva ağaçlarının büyü-meleri köklerden alınan gıda maddelerinin ağaçlar için lüzumlu organik maddelere çevrilmesi, yaprakların normal şekil ve irilikte, meyvaların iyi kalitede teşekkül etmesi bilhassa meyva renginin meydana gelmesi ışığa bağlıdır.

Meyva ağaçlarının ışık ihtiyaçları -güneşlenmeleri- türlere göre değişmektedir. Badem, kayısı gölgede iyi gelişmez, Fıstık, zeytin gibi ağaçlarda normal mahsul için bol ve devamlı ışığa ihtiyaç gösterir. Bögürtlen, çilek, ahududu gibi üzümsü meyvalar fazla ışık olmadan da mahsul verebilirler.

Bahçeler kurulurken ve ağaçlarda budamalar yapılırken meyva ağaçlarının bu istekleri göz önüne alınmalıdır.

Toprak ve hava nemine meyva ağaçlarının gelişmesi ve mahsul vermesi için lüzumludur. Meyva türlerinin su istekleri de çok farklıdır. Erikler en fazla su ister. Sonra sıra ile elma, armut, şeftali, kiraz, kayısı; badem; vişneler gelir.

Meyva ağaçlarının su istekleri; yağışlar kâfi gelmezse sulamalarla tamamlanır. Normal toprak ve hava neminin meyvalarda irilik, şekil ve renk üzerine müsbet tesirleri olur. Hava nemi azalrsa meyvalarda bilhassa elmada Haziran dökümü çok olur. Meyvaları tam rengini alamaz. Çiçeklenme devresinde diğicik tepesi kurduğundan döllemede çok zorlaşır.

Aynı iklim özelliği gösteren bölgelerde arazi şekillerinin ve yöneyin meyvacılık bakımından önemli büyüktür. İklimi nemli bölgelerde bayırlar ve tepeler kaliteli mahsul almak

için taban arazilerden daha iyidir. Kurak yerlerde, tepelerde meyvacılık hemen imkansızdır. Bayırlarda ise sulama ile meyvacılık mümkündür. Vadi içleri de fazla sis olmazsa meyvacılık için uygun yerlerdir.

Sıcak bölgelerde zeytin, fındık gibi fazla ısı ve ışık isteyen meyva ağaçları güneye bakan yamaçlarda daha iyi yetişir. Bu bölgelerde elma, armut gibi meyvalar ise Kuzey yamaçlarda daha iyi olur. Mutedil iklimli yerlerde güneş ve batı yamaçlar meyvacılığa daha uygun yöneylerdir.

2. TOPRAK ÖZELLİKLERİ :

Toprak meyva ağaçlarının büyümeleri, verimlilikleri ve meyva kaliteleri üzerine de tesir etmektedir.

Meyva bahçesi tesis ederken toprağın sadece üstten görünüşü değil, toprağın alt tabakalarına da dikkat etmelidir. Bir yerde meyvacılık yapmak için yüzlek köklü meyva türlerinde (Ayva gibi) enaz 1 m. derin köklülerde enaz 2 m. derinlikte toprak tabakası olmalıdır.

Her meyva türünün toprak bakımından özel istekleri vardır. Genel olarak derin, rutubetli, tınlı, hümüsce zengin, süzek topraklar meyvacılık için iyidir.

Kayalık, taşlık ve çakıllı topraklarda, Antep fıstığı, badem, zerdali, kayısı, alıç; armut yetiştirilebilir. Kumlu; tınlı topraklarda sulama imkânı olduktan sonra her türlü meyva türü yetiştirilebilir. Killi topraklarda fazla su tutuklarından, derin köklü kayısı, badem, fıstık gibi ağaçlar iyi gelişmez. Böyle topraklarda sathı köklü elma, ayva, erik gibi meyvalar daha iyi gelişirler. Badem, kayısı, Kiraz, Fındık, Şeftali gibi ağaçlar fazla su tutan killi topraklarda zamlık hastalığına yakalanırlar.

Kireçli topraklarda kil, kum ve organik maddeler bulunuyorsa meyvacılık yapılabilir. Kireci bol olan topraklarda badem daha iyi gelişir. ceviz, incir, fıstık, zeytinde kireçli topraklarda yetiştirilebilir, fındık, çay kireçli topraklarda yetişmez.

3. TABAN SUYU VE SULAMA İMKANLARI :

Meyva bahçesinin yeri tesbit edilirken toprakla beraber taban suyunun yüksekliği ve hareketli olup olmadığının dikkat etmek lazımdır.

Meyva türlerine göre değişmekle beraber taban suyunun toprak seviyesinden itibaren 80-100 Cm. den daha yakın olduğu, çayırılık v.s. yerlerde meyvacılık yapılamaz. Böyle yerlerde meyvacılık yapmak mecburiyeti varsa drenaj hendekleri açarak taban suyunu akıtmak ve 1 metreden aşağıya düşürmek lazımdır. Elma, ayva, erik gibi yüzlek köklü meyva ağaçlarında taban suyu yüksekliği 1 metre, diğer türlerde azami 2 metreye düşürülmelidir. Taban suyu yüksek olan yerlerde kiraz, kayısı, şeftali gibi ağaçlar zamlık hastalığına, derin köklü ağaçlar ise sarılık hastalığına yakalanır ve ölürler.

Meyva ağaçları için, yüksekliği yaz, kış değişen oynaktaban suları da çok zararlıdır. Bu suların yükseklikleride drenaj kanallarıyla sabit seviyede olacak şekilde ayarlamalıdır.

Meyva ağaçlarının gelişme ve mahsuldarlıkları topraktan yeteri kadar su almaları ile mümkündür. Ağaçlar topraktan aldıkları suyu gıda maddeleri yapımında ve mühim bir kısmını yapraklarından terleme suretiyle kaybederler. Ağaçlar susuz kalınca yapraklar terleme suretiyle kaybettikleri suyu meyvalardan alırlar. Bu suretle meyvalar fazla büyümeyiz, kaliteleri bozulur, ağaçlar çok susuz kalınca meyvalar erken dökülür, ağaçlarda kuruyabilir.

Yazın yağmur yağmayan kurak yerlerde bahçe kurmak istenirse yaz aylarında ağaçlara 15-20 günde bir su verebilecek su kaynakları (akarsu veya kuyu suları) olması lazımdır. Rutubetli yerlerde ise yaz aylarında 2-3 defa sulamaya yetecek kadar su kaynakları bulunmalıdır.

4. MALIN PAZARLAMA İMKANLARI :

Bahçe yerleri pazarlama, büyük şehir merkezlerine yakın, ana yol kenarında veya her mevsimde motorlu taşıtların girebileceği yol kenarında olmalıdır. Yolu uzak ve iyi olmayan yerlerde yola dayanaklı meyva türleri yetiştirmeli şeftali, kiraz, vişne, çilek gibi nazık meyvalar yolu iyi ve pazara yakın yerlerde tesis etmelidir.

5. İŞÇİ VE MALZEME TEMİNİ :

Meyva bahçelerinde tesiste ve sonraki yıllarda çok sayıda işçiye ihtiyaç vardır. Bilhassa meyva ağaçları büyüdüğünde hasat, budama, ilaçlama, toprak işleme gibi işlerin yapılmasında fazla sayıda ve kaliteli işçiye ihtiyaç duyulur. Bu işçiler devamlı olmayıp zaman zaman azalıp çoğaldığından işlerin çoğaldığı zaman yeteri kadar işçi bulabilecek yerler tercih edilmelidir.

Meyva bahçeleri için mücadele ilaçları v.s. hasat edilen meyvalar için lüzumlu malzeme (sepet, sandık) kolayca temin edilebilmelidir.

İklim, toprak ve ekonomik şartlar uygun olduktan sonra bahçelerde yetiştirilecek meyva türü ve çeşitler isabetli seçilmelidir.

Bahçenin yol durumu, pazara olan uzaklığı, satış imkânları, meyvaların muhafaza yerleri ve şekilleri, tüketicinin zevki ve istekleri, pazarda en çok aranan tür ve çeşitleri dikkate alarak toprağımıza en uygun meyva türü ve çeşidini seçmeliyiz.

Çeşitlerin seçiminde, döllenme bakımından özellikleri dikkate alınarak iyi çeşit karışımı meydana getirilmelidir.

Aynı türden muhtelif çeşitlerin seçiminde meyvaları uzun zaman muhafaza edilemeyen kiraz, vişne, kayısı, erik, şeftali, dut, incir gibi meyvalarda pazara her zaman meyva gönderilmek için birbiri arkasından olgunlaşan çeşitler seçilmelidir.

K İ N A G E C E S İ

Konsun şamdanlara mum, olsun ergenler sıra
İnsin davula tokmak, başlasın Çaydaçıra.
Durur deryada balık, durur gökte turnalar
Bizim Çaydaçıra'ya başlayınca zurnalar.
Diz vur gakkışum, heyy de. Kükresin halay

kolu

«Kövenk'in» pınar başı, görünsün «Saray» yolu
Bunlar, bu yerin sesi, bu göğün gürlemesi...
Mayası aşk, ateştir belki sarmaz herkesi.

Bir vuruşu tokmağın, yetişir coşmamıza
Bir tel sesi çok bile köpürtüp taşmamıza
Şu Harput'un başına yağın çiy ni, kar mıdır?
Bize Kayabaşı'ndan el sallayan yar mıdır?
Heyy yardı o, yardı yar.. Omuzunda şah da
var

Göğsünde ay-yıldızı, beyazı, alı da var.
Şu dere baştan başa ayva, nar, dut olaydı
Çıkardık kalesine eski Harput olaydı...
Görürdük ovasını, alırdık havasını
Mevlâ kabul ederdi aşkın duasını...

Yansın şamdanlarda mum, olsun ergenler sıra
İnsin davula tokmak, başlasın Çaydaçıra.
Ortası güllü mendil elinde kolbaşının
Gelin çıkar üstüne yarın bincek taşının
Doldur vır boş taşını ey pınar, gıder oldum
Ben anayı, babayı, yarı terk eder oldum!

Yıldırım Niyazi GENÇOSMANOĞLU

HASRET

Çaresiz dertlere düştük düşeli
Eski devranlara yete mi, bildik.
Gene uzaklardan aldık haberi
Köyün yollarını tuta mı bildik.

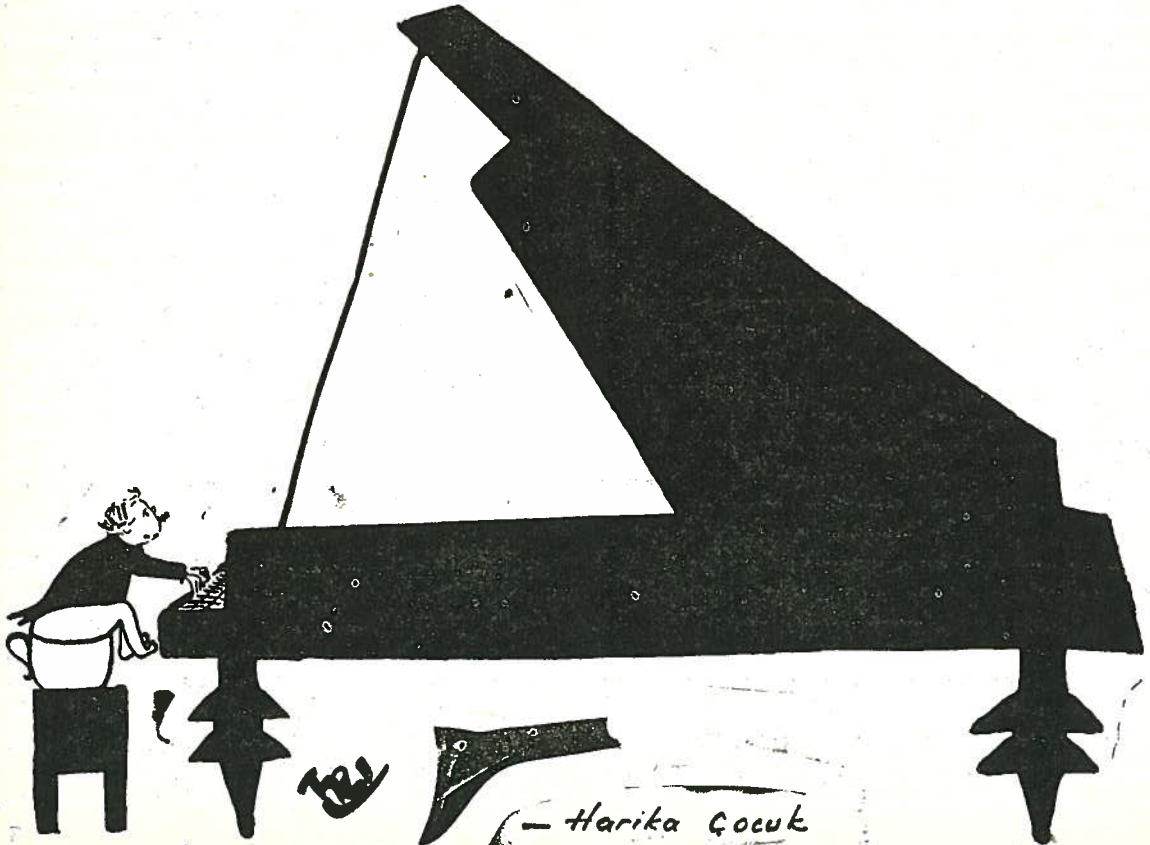
Düşmanın namerdi, dostun yamanı,
Yolun geçilmezi, dağın dumanı,
Geldi kapumuza hasat zamanı,
Serile serpile bite mi bildik.

Okyanus yaparak bir avuç suyu,
Telli kayıklarla sattık uykuyu.
Deniz deniz dedik bir ömür boyu,
Seren direğinde öte'mi bildik

Bir yanım ayrılık bir yanım yara,
Aman duyurmayın, derdim, dostlara,
Gurbetten gurbete yol sora sora
Ana kucağında yata mı bildik.

Sessiz ağlatırmış, aşkın alâsı,
Karasevda, başımızın belâsı..
Gönül, diyorlarmış, olmaz olası..
Söktüp içimizden ata mı bildik.

Mehmet ERGÖNÜL

HARPUTTAN ANILAR

Bir türkü tutturdum kayabaşı,nda,
Deli gönlümce hoyrattan...
Kövenk yollarında kaldı gözlerim,
Bülbüller şakıdı gül dallarında,
Yeşil baş ördekler uçu Murattan.

Bir türkü tutturdum kayabaşı,nda,
Keklik öttü delik Taş'ta,
Gider meterize ağın çift omuzunda,
Güllü, elinde aynası sürmeler gözlerini,
Bir maya duyulur Buzluk'tan.

«Çık ayvana, bak yıldızın merdine,
Ben de düştüm bir güzelin derdine»,

Bir türkü tutturdum kayabaşı,nda,
Deli gönlümce hoyrattan...
Saray yolunda giden kız açtı yüzünü,
«Al almayı benden al »
Di gel de geç yıkılası Harput'tan.

Bir türkü tutturdum kayabaşı,nda,
Hey heyler yükseldi Kale'den,
«Meyhaneler kapusu bahtım gibi kapansın»
«Sensin beni kul eden»,

Bir türkü tutturdum kayabaşı,nda,
Ezan sesi gelir Sarahatundan,
Yerle gök arası bir mutlu hazda,
Vecd içinde türbeler,
Kamu ervah namazda.

Yıldırım Niyazi GENÇOSMANOĞLU

SOYGUN

Akrep sürülerinin çemberine takıldı ölü kartallar
Işıklar söndükçe söndü
Kahrılı bir yolculuk başladı uzak doğuya...
Beklenen ay ışığı yerine kâbustu çöken
yeryüzüne.
Özlemimiz güzele miydi, iyiye miydi ne,
Çabaladık sona erdirmeye soygunu, tüm
gücümüzle
Kararttıkça kararttı yöreyi akrepler
Aydınlık bir gün başyamadı ışıklar içinde...

İlkay KASATURA

SANA

Sana, ulu nehirler gibi aktım, delice
Yanıldım, başak dedim, üstelik bahar dedim.
Karanlık çukurlara yüce,
Bir soysuza yâr dedim..

Yaşantımdan, sevgimden, içtenliğimden,
Ne verd'imse geri alıyorum.
Sen, yalnızlığınla baş başa
Bense, sensiz kalıyorum.

Telli kavak dallarınca başımda yel
Ve akşamlar boyu sarhoşum...
Bundan böyle, ellerimiz yabancı, gözlerimiz el
Kırıldı umut destim, döküldüm, bomboşum..

Mehmet ERGÖNÜL

SEVGİ VE EVREN

Neçdet AKSOY

Sevgi alımlı bir sözcüktür. Kıvrak bir fone-
tiği ve sonsuz bir kapsamı vardır.. Sevmek se-
vilmek, olmak ve oluşmak; Bunların hepsi bir
tek noktada toplanır sevgide ve aşkta..

Sevgi insanla değil, insan sevgi ile başla-
mıştır: Bir sonsuz boşluk düşünün; bu boşlukta
mutlak bir Hâkimiyet ve onun yanında da ebedi
bir yokluk.. Bu yokluğu gidermek gerek. Mut-
lak Hâkimiyet bu yokluğun farkındadır, gider-
mek için kendinden olan bir nitelikle bu boşlu-
ğu doldurmak yapıtları yaratmak esastır.

Evren doğdu ilkin sevgiye zemin olmak üze-
re. Evren süslendi, bezendi bir gelin odası gibi.
Bu düzeyde herşey en iyisinden oldu, yerli ye-
rine kondu ve sevginin en büyük eseri olan in-
sanı beklemeye başladı. Nihayet bu büyük ya-
ratık geldi ve herşey onun eline devredildi ve
artık herşey onunla yücelmeye başladı. Sevginin
eşliğinde insan evrenin gerçek efendisi oldu.

Uluslar türedi; bununla toplumlar yüceldi
ve insan insan oldu. Bazı zaman uzaklara kaçtı
sevgi, insanlar taşlaştı, insan madde oldu. İşte
o zaman tehlike başladı insanlar için.. Sevgi gene
dayanamadı ve koşup insanları kurtardı. Yavru
onunla büyüdü, eşler onunla yüceldi ve tüm in-
sanlar onunla bu duruma geldi. İhtirassız sevmek
güzel şey, korkusuz sevmek daha güzel...

Evrende her şey sevginin eseridir. Bu sevgi
basit ve sonsuz aşkların temelidir. Sevgi yapı-
tırıcıdır, yapıcıdır, koruyucudur. Sevgiden mah-
rum olmak ne kötü şey.

AĞIN Kültür Derneği Sayın hemşehri ve okuyucularının
Ramazan Bayramını Kutlar Yeni Yılda mutluluklar diler.

ÇOCUKLARDA TABİİ FIRARLAR

Dr. Mebrure YAĞCIOĞULLARI

Çocuk Hastalıkları Mütahassısı

Bir arkadaşının da teşvikile okulu terkedenler. Evden bir miktar para alıp, annesinin elbiselerini giyip, artist olmak üzere, sahte isim altında, Avrupaya kaçarlarken, Edirne tren istasyonunda yakalanmışlardır.

Burada kaçma, dinamik yönden, kuvvetli olan oedipal çatışmanın baba tarafından körüklenmesi ve anne ile rakabet edemeyeceğini anlamasıyla meydana gelmiştir. Yani çocuk, herne kadar hürriyet dürtüsüne kaçtığını ifade etmekte ise de, hürriyetin ne olduğunu bilmiyor. Ve, analitik incelemesi, bir şeye ulaşmaktan çok, bir şeyden, bir çatışmadan kaçtığını gösteriyor. Erginlik döneminde, bunun gibi misallere sıklıkla rastlanmaktadır.

Birçok psikologların da ifade ettiği gibi mutsuz, geçimsiz yani disasie ailelerin çocuklarında, büyük çatışmalar, ve karşılıklı ruhi mücadeleler cereyan etmektedir. Ve çocuğun henüz gelişen stiperago'sunun, bilinç dışı savaşı olarak verdiği hal sureti, bazan bir karşı gelme reaksiyonu şeklinde tezahür etmekte ve böylece bir firarla sonlanmaktadır. Onun için burada, psikanalistlerden başka, Beheviörist görüşle, şahıslar ve çocukla, ana-baba arası affektif bağlara ait Neopsikonalistlerin görüşleri de önemlidir. Ki, bunlardan, konuşmamızın başında bahsetmiştik.

Firarlarda önemli bir mesele de, normal çocuklarla serseri çocukların incelenmesinde meydana çıkar. Meselâ, bir boşanma, bir ebeveyn ölümünden sonra bir firarın görülmesi mânidir. Ailede kötü bir üvey ana, baba veya bu kişilikte bir ebeveynin mevcudiyeti, daima tahkir eden ve döven alkolik bir baba, firarın husulünde etken olurlar. Babasız kalmış çocuklarda da ahlâk sukutu görülebilir. Harp v.s. sebeple yuvasız kalan çocuklar, serseri, disiplin düşmanı, âsi taburlar geliştirmişlerdir. Dolayısıyla bunların, aile çocuklarına sirayetle, bir nev'i taklitte de firarlar görülmüştür. Bazan baba yoktur, ama ana vardır, ev vardır, fakat, baba disiplininin mahrum olan çocuk, anne bu disiplini temin edemezse, sokak çocuğu olabilir ve kötü istidatlara meyledebilir.

Şu halde sebepler şöyle sıralanabilir :

1 — Disosiasyon Familial : Boşanma, alkolizm, geçimsizlik, çocuğa ilgisizlik, veya despotizm, fahişelik, babanın harpte veya başka yerde (meselâ Almanya'da iş'te) olması,

2 — Okul, Eğitim, Kötü hoca : Okul ve Eğitim sisteminde aksaklıklar, bir hocaya duyulan antipati, çocuğun okulu terkine ve firarına sebep olabilir. Bunlardan yukarıda bahsetmiştik.

3 — Gecekondu psikolojisi : 8 - 10 kişi beraber pis bir oda içinde kalır. Çocuk, evin dar havasından bunılır ve kaçar.

4 — İşsiz çocukluk : Çocuk iş ister bulamaz. İşsiz kalan çocuk, boşluktan, firar eder.

5 — Sinsi Affektif kompleksleri : İlk çocukluk çağında başlayan kompleksler, sokakta kötü telâfilere uğrar. Affektif buhranlara müsait, çocukluğundan beri kompleksler taşıyan çocuklarda firarlara sıklıkla rastlanmaktadır. Meselâ, çok sevilen bir büyükannenin kaybı ile ihmale uğrayan çocuk, kaçar, mezarının başında bulunur. «Adam olamazsın, v.s. gibi sözlerle tahkir edilen çocuklar arasında da firar edenler çoktur. (Zeki Müren'in Berduş filmi gibi). Bu gibi ruhi komplekslerin rolünden yukarıda tafsilâtle bahsedilmmişti.

6 — Tutkusal Firarlar : da vardır. Genç çocuk, sevdiği kızı görebilmek için askerden kaçar. Manon Lesko misalinde görüldüğü gibi, yetişkinlerde de görülebilir.

7 — Şüphesiz ki, açlık, sefalet ve tatmin edilmemiş tabii ihtiyaçların, firarların husulünde rolü vardır.

8 — Kötü cemiyet şartları : da, langırt v.s. bu gün çocukları çekmekte evden uzaklaştırmaktadır.

Cruchet'ye göre : Tabii sayılan firarlar 3 nev'idir.

1 — Ani ve düşüncesiz vâki olan refleks firarlar,

2 — Henüz iradeleri tam olgunlaşmamış, erginlik çağındaki bazı çocuklarda, gördüğü bir film v.s. tesiri ile vâki olan idealistik firarlar,

3 — Abulık yani irade zaafına bağlı, irâf yükü müsait veya çevreleri kötü çocukların firarları. Bunların çoğu şuurlu olup, bir kızgınlık ve öfkeyle yapılır.

PATALOJİK FIRARLAR : Ruh hekimliği bakımından patolojik firarlardan da kısaca bahsedeceğim,

Marazî firar deyince, herhangi bir sebep ve mazeret olmadan, impulsif bir dürtü ile, ev, iş, okul, kışla v.s. yi terketmek veya alabildiğine şuarsuzca yürümek anlaşılr. Herhalde bazı çocuklarda daha küçük yaştan beri bir firara istidat yapısı vardır.

Nörolojik bir bulgu tesbit edilemediği halde çocukluğundan itibaren psikomotor gelişmede sakarlığı olan çocuklar mevcuttur. (Enstabilite). Bir yerde duramamak, kararsızlık hali, olağan fiillere intibaksızlık gösteren çok hareketli bu gibi çocuklar Motar testlerle de tesbit edilebilir.

Nörolojik bir bulgu olmadığı halde, bu gibi çocuklarda, Pramidal, cerebellöz, kareik enstabilite olabilir.

ZEKÂ GERİLİĞİ VE FIRARLAR :

İdia, bilmeden kayboluş. Tabii, bu bir firar değildir. Ama, çok defa psikopat dejenere olan serseri çocuklara, debiller kolayca inanır, onlara katılıp firar edebilirler. Bunlar, sosyal intibakları olan debil ve embesil çocuklardır.

Hperemotif çocukların firarları : Bunlar nörovejatatif dengesiz, affektif göklara müsait olan çocuklardır. Bu ruhi reaksiyonlar, tabii bazı yetişkinlerde de olur. Bunlarda firarlar, affektif şokun derecesi, akıl yaşı müsait yapı ve heyecanı dürtü ile alakalıdır. Bilhassa :

1 — İç huzursuzluk,

2 — Korku,

bu nev'i firarlarda rol oynar. Pamik firarlar bu guruptandır. Meselâ çocuk bir tabak kırar, annesi (eyvah baban duyacak) diye korkutur. Çocuk, da ceza ve azarlanma korkusu ile kaçır. Bazı hperemotif çocuklarda da, imtihan korkusu ile imtihan arifesinde firarlar görülebilir.

EKİVALAN EPILEİSİ : Halinde nöbet nöbet vaki olan firarlar. Buna otomatizm ambulatuvar da denir. Patolojik firarların birçoğu epileptik firarlardır. Birden bire sararıp, samlambul gibi, yol seçmeden yola çıkar. Bu, bazan günlerce sürer. Bu süre içinde esas hayatını hatırlamaz. Sonra, birden bire kendine gelir. Otomatik firarlardır. Bazan da, bir büyük nöbeti takip eden Kanfüzyon devrinde firar vâki olabilir. Bazılarında, çocukluktan beri epileptik yapı vardır. Bu, EEC ile tesbit edilebilir.

ÇOCUK HİSTERİLERİ : Az fakat bazan şahsiyet ikiliği (Disosiasyonu) şeklinde firarla görülebilir. İki ruhlu kadın filminde olduğu gibi) Evi terkeder, tren veya bir otelde bulunur.

SİZOFRENİ BAŞLANGICINDA : İmpulsif bir dürtü ile hiç maksatsız kaçan çocuklar, parklarda katatani halinde bulunur. Ambivalans, otizm, ilgisizlik içinde görülür. Bu firarlar önüne geçilemez, tam manasile impulsif bir tabiattedir.

BAZI ÇOCUKLARDA PARANOİK EĞİLİM:

Çocuk inkişaf ederken, 10-15 yaşlarında paranoik karakter vasıflarını göstermeye başlar. Küçüklüğünden beri alıngan, gururlu, dâvâcı, kışkânc, isyankâr çocuklarda, çok defa izzet-nefsini kıran bir hadiseyi müteakip, meselâ ana, baba cezası, hoca veya patron azarlaması, hastalığın ilk ârazı olarak meydana çıkar. Bunlar sadece gururlarının yaralanması sebebiyle değil, hezeyanı korku ve endişeleri neticesinde firar ederler. Bunlara perseküte Mizratör denir.

PSIKOPAT DEJENERE ÇOCUKLARIN FIRARLARI :

Bunların çoğu irsen yüklüdür, amaraite allede kazanılır. Meselâ baba alkoliktir. Çocuk ekseriyê işlediği bir suçtan sonra firar eder. Meselâ çalar kaçır ve bir daha dönmez.

BAZI SİKLOİK YAPILI ÇOCUKLAR :

Hpamanik bir akse içerisinde karakter değiştirir, ekstravert olur, yer değiştirir veya alabildiğine şuarsuzca yürür. Buna Dronomani denir. Yahut Depreuviv yapılı çocuklar, mikreman-yak delirlerinin tesirle kendisini ailesine, çevresine lâıyk görmediği için, bir mektupla (size azap vermemek için gidiyorum) der ve gider. Tabii ekseri bunu, bir intihar takip eder.

NEVROZLU ÇOCUKLAR : Çok angualı, anksiyöz, psikastenik, aksede çocuklar, bunalım içerisinde firar ederler.

Bir çok ruh hastaları, fırsat ve müsait çıkış yeri bulur bulmaz hastahaneden veya evlerinden kaçarlar.

Dipsomanlar, nöbet esnasında, Alkolit ve Morfinomanlar ise, absans devrinde, toksik maddeyi bulabilmek için en uzak yere bile giderler. Tabii bu hakiki bir firar değildir. Aynı şekilde :

Senil Demans'ların, köyünden, yerinden ayrılmaları, başka bir yerde, şaşkın ve perişan bulunması, yollarını kaybetmeleri çok defa vâkidir.

Bazı mitomanlar daha çok hayali hikâye, film ve romanların tesiri ile, hayallerini gerçekleştirmek için firar ederler. Mitoman kızlar hayatlarını yaşamak için kaçarlar. Bunlar Histerik, embesil, Epileptik v.s. yapılı olabilir. İzmir Fuar çocukları, Fenerbahçe çocukları gibi. Kuzey Afrikada görülen firarlarda, Eyfel kulesini görme arzusunun rol oynadığı bildirilmiştir.

Bazı, çocukluğundan beri sapık yapılı, homoseksüel v.s. çocuklarda da firarlara rastlanır.

TABİİ FIRARLARDA KISACA PROFLAKSİ VE TEDAVİ :

Tabii firarları anlayabilmek için, çocuk psikolojisini iyi bilmek gerekir. Çocukları anlayışla ele almak, gençliği, ruh ve beden sağlığı bakımından incelemek, cemiyet problemi olarak ele almak lazımdır.

Rehberlik merkezleri, Konferanslar, Yayınlar, Sinema, Tyatrolar, ve Eğitim Metodlarının ıslahı, bu hususta faydalı olmaktadır.

Normal bir çocukta çevre şartlarına bağlı bir firar bahis konusu ise, ruhuna göre gerçek bir terbiye, yardım ve eğitim gerektir. Herhalde çocuğun evvelâ aile, sonra okul veya diğer sosyal çevresini incelemelidir, Tabii firarların muhakkak psikolojik bir sebebi mevcuttur. Bunu bulup çıkarmak ve bu sebebi ortadan kaldırmaya çalışmak, bugün, ana ve babalarına, kanun adamlarının, pedegog, psikolog ve psikiatrların vazifesidir.

ADLİ YÖNDEN FIRARLAR :

Çocuk, firar suçu ile muamele görmemelidir. Bir enstabil, bir hperemotif, bir sar'ali, psikoz başlangıcında hasta bir çocuk, değilse ruhi çatışmaları olan bir çocuk olarak muameleye tâbi tutulmalıdır. Çünkü, bu firarları ruhi bir reaksiyon saymayarak, bir skandal ve suç sayıp, ceza isteyen aileler vardır. (Devamı sayfa 13 te)

AĞIN'I KALKINDIRMA FIRSATI

Fikri YÜCEL

Bugüne kadar Ağın İlçesi şehirlerden uzak, istihlak yerlerine yolla bağlı olmadığından Ağın'lılar dar bir ev ekonomisi sistemine göre işlerini ayarlamış, zaten çok dar olan küçük parçalara bölünmüş olan toprağını değerlendirmek, islah etmek suretiyle verimini arttırmak, fikir olarak doğmamış Ağın'lılar toprağı toprakta, Ağın'lıları karşılıklı olarak birbirini ihmâl ve hattâ terk ederek nasibini başka yerlerde aramış ve aramaktadır.

Bundan 25-30 yıl kadar önce Yurdun uzak bir kögesinde, kazancı iyi olan ve parası bulunan bir hemşerime rastladım. Kendisine TANUSAYI almasını ve işletmesini teklif ettim. O zat gayet isabetli olarak: «Şimdi orayı almış, işleterek çokca pamuk, karpuz hattâ buğday, arpa kerek kazandığımı, bunların da elden çıkarılması gerektiğini düşün. Bu nasıl kabil olur. Bunları tüketim merkezlerine nasıl ve hangi vasıta ile ulaştırırım. Bir çok emek ve para harcayarak elde ettiğim ürünü mü fırat'a dökmekten bile aciz kalırım. Ben bunu düşünüyorum. Param var, Ağın'da her dakika burnumun ucunda tütüyor. Bütün düşüncelerim hayallerimle her dakika Ağın'dayım. Ama bu çaresizlik içinde, bu gurbetin kahrını günde bir kaç kerre kahrolarak çekiyorum. Çalışıp kazanıyorum, yorulduğum zaman istirahat için Ağın'ın bir tenha dağının başında olmayı, orada gölgesiz ve kızgın toprak üzerinde oturup yatmayı, buradaki lüks salonlara tercih ederim. Fakat heyhat elime geçmiyor, plânım yürütmüyor. Burada da bu zorlukla kalıyorum. Buna kalmada denmez. Ben biliyorum, hareketlerimi sen beğenmiyorsun. Akşamları içiyorum. Bunu sen tasvip etmiyorsun. Ama niçin içerim. Hayale dalayım, hayalimde Ağın, Vahşen, Hünü ve Zalbar gibi yerlerde dolaşayım. Hayalen de olsa oraların havasını teneffüs edeyim, oraların çeşmelerini, dağlarını, taşlarını gözüm kapalı olarak göreyim diye içiyorum.» Ne yapayım bunlar benim için ihtiyaç, yemek, su kadar Ağın ve etrafının hayali bile ihtiyaç» «Yigite ulaşamazsan Yurduna kan» diye bir söz vardır. İşte bende oralara ulaşamadığım için hayalimi işletip oralarda olayım diye içiyorum. Burada bana her şey yabancı düğünü, derneği, âdeti, ananesi, ninnisi, dili, giyimi, şakaları; davranışları ile her dakika sen bizden değilsin diyecek kadar yabancı.

İşte bu kadar yadlar içinde yalnızlığımı unutmak, benim de benden olanların içinde hayalle olsun, olmak için içiyorum.

Evlensem mesut olamam. doğacak çocuklarım benden baba olarak yalnız içip dışlanmaktan başka bir şevler görmiyecek. ben çalışıp kazanıp içiyorum. Onlar benim yalnız içtiğimi taklit edecekler, sürünecekler. Bu yadellere bir kaç

tanede zararlı varlık salmaktan korktuğum için evlenemiyorum. Dedi, ağladı ve beni de ağlatmıştı. Evet işte Ağın'ın evlâtlarına hazırladığı istikbal bu duygularla yana yana birkaç yıl geçmeden öldü gitti.

Şimdi Ağın'ımızın bir kaç köyü su altında kalıyor. Hemde Devletin yaptığı istatistiğe göre giden köylerden biri kalan köylerin tümünün hasılatını verir kudrette olan köyleri. «Kaçan Balık büyük olur» deyiminin tam tersi bir gerçek.

Devlet bu köylerde su altındaki arazinin bedelini verecek, halkımızda aldığı paraları ya şehirlerde akara yatıracak veya buna benzer verimsiz işlere yatıracak. Evet bugün akarda verimsiz akar sahipleri ağır vergi altında inlemektir. Bu aziz komşularımızın yukarıda anlattığım hemşehrîmiz gibi tedirgin olmaması için, hepimize düşen işler var.

Devlet paralarını ödeyince işini bitirmiş sayar. Bu yerini, yuvasını terketmiş komşularımız perişan halinden kurtaracak bir çare düşünmek biz hemşehrîlerinin hepsine, hepimize düşen memleket ödevidir. Bunun için :

Önce büyük bir şirket kuralım. Bu şirket uzman getirip Ağın ve civarını inceletsin, hangi sanayi kolunun kurulabileceğini o uzmanlara tesbit ettirelim. Ön hazırlıklarını bu kış içinde yapalım. Küçük çapta hisse senetleri çıkaralım. Buraya hepimiz karınca kararınca ortak olalım, pay alalım. Köyleri su altında kalıp para alan komşularımızın da bu hisselerden almalarını anlatıp ikna edelim.

Bütün ortaklar hisselerini ödeyince, ham maddesi kolay temin edilen bir Fabrika kuralım. (Uzmanların münasip göreceği Fabrika) Bu suretle Ağın'a verilen paralar, orada verim getiren işler için bir sermaye olur. Hemde özel teşebbüsle yapacağımız bu işlere Devletin yardımıyla, koruyuculuğunu temin edelim.

Bu suretle evi, yuvası bozulan geçim ve meslek seçme ızdırabından bu komşularımızı kurtarmış olacağız. Aynı zamanda hem Ağın'ımız sanayileşmiş olacak, işsizlik azalacak. Yuvası, işi bozulan hemşehrîlerimizi uzak illerin bilinmiyen macerasına atmaktan kurtarmış olacağız.

İşkân işine gelince : Bu suretle geçim yolu teminat altına alınan hemşehrîlerimiz Ağın'da Belediye'ye ait arsaları ucuz veya ON-ONBEŞ yıl taksitle verirsek getirecekleri yıkık evlerinin malzemesi ile birer ev yapmalarını temin edelim. Bu suretle hem mağdur olan hemşehrîlerimizi bağrımıza basıp acılarını paylaşmış olmanın iç huzuruna kavuşur, kavuştururuz. Hem de bin zorlukla Kaza hal'ne getirdiğimiz Ağın'ın nüfusunu büsbütün yok olmaktan kurtarıyoruz.

Bugün şartlar toprak için ayındır. Hiç bir Ağın'lı toprağını islah edip, kaderini ona bağlamayı düşünemiyor. Ufak parçalara bölünmüş toprak üzerinde makineli zıraata elvermiyor. Artık eski sistem çiftçilik bugün insan gücü ile iki katına mal oluyor.

Bugün Ağın'ın en verimli topraklarını kaplıyan bağlarımızı yok edelim. Çünkü Haziran, Temmuz, Ağustos aylarında bu bağlar sulama suyunun hepsini içiyor, gereği kadarda ürün vermiyor. Bu bağlara haftada ONİKİ saat su verilir. Bağları söker, yerini sebze ve meyve bahçesi haline getirirsek sulama suyu bugün suladığı yerin iki hattâ DÖRT katı kadar yeri sular, Artan sularımızla suyun bastığı yerlerdeki tarlalarımızı da aynı şekilde meyve, sebze yapar ve hepsini sulamak imkânını buluruz.

12 Saat su içen bağın yeri meyve bahçesi olursa DÖRT saatta sulanmış olacak, artan SEKİZ saati ile bugünkü bağların kapladığı yerin ÜÇ fazlası kadar yeri sulanmış olacak.

Ayrıca hemen faydalanmıyan tarlalar meyve, sebze, yonca olarak çok verimli hale gelecek. Bağları susuz, ekilemiyen kırlara dikersek en iyi bağlar olacak ve bu suretle de bugün tamamen metrük bir halde erezyonun tahribine terk ettiğimiz için yağın yağmur sularının alıp gittiği toprakları kurtarmış oluruz.

Bugünkü bağlardan da çok verim verir hale girmiş olur.

Ağın muhafazakârları belki bu bağlar olmaz derler. Fakat bizden çok eski ve çok usta olan BESNİ'LİLER bağlarını işte böyle ekime elverişsiz topraklarda yaparlar.

Bu dilek yalnız Ağın içi için değil, bütün köylerimiz için de aynen olabilecek işlerdir.

Benim, Ağın'ın kalkınması hakkındaki düşüncem budur. Lâkin ikinci kısımdaki toprak işini daha önce toprağa ihtiyacı kalmamış, işleri dolayısıyla ayrılmış hemşehrilerimizin topraklarını Ağın'ın makûs talihini yenmek uğruna satmaları, işleyecek ellere devretmeleri de ayrıca kayda değer Ağın sevgisinin tezahürü olacaktır.

Bunlardan başka ileride sermaye birikimi oluncada Barajdan Balık istihsali için ayrıca şirketler kurulur, uzman işçiler getirilir. Bütün bunlar tahakkuk ederse Ağın turistik bir bölge ve köşe olmakla kalmaz, kendi iradeleriyle kaderlerini değiştiren refahlı insanların memleketi olarakta görülmeğe değer bir Yurt köşesi olur.

Birlik ve beraberliğin harikalar yarattığı örneğini veririz. Torunlarımızı da buraya bağlamak imkânını elde ederiz. Bu teklifim bütün Ağın'lılardan incelenmesi istenen bir dilektir. Ben'imsiyenlerin hemen harekete geçmesini veya daha uygun, gerçekleşmesi daha kısa formüller ortaya atmasını, fakat her şeyden önce hemen işe başlayıp boş ve verimsiz münakaşalarla zaman kaybedilmemesini anlayışlı hemşehrilerimden rica ediyorum.

Çocuklarda Tabii Fırlarlar

(11 nci sayfadan devam)

Bunlar, çocuğunu muayene ettirmeyen, belki çocuğun bu durumundan sorumlu olan anlayışsız ailelerdir. Bazan adalet karşısında ancak, çocuğun hasta olduğu meydana çıkar.

Türkiye'de esaslı bir çocuk Mahkemesi yoktur. Fakat, memnuniyet vericidir ki, 2 ay evvel Büyük Millet Meclisinden Çocuk Mahkemesi Kanunu geçmiştir.

Hem firar, hem tâli bir suç işlemişse çocuk, Mahkemeden geçtikten sonra, duruma göre: Ya, yeniden evine yollarır, ana-baba uyandırır, ya, bir hayır cemiyetine veya islahhaneye gönderilir.

Suçu oldukları tesbit edilen çocukların ise, Modern bir islah kolonisine gönderilmesi lâzımdır.

OKUYUCULARIMIZLA

Bu Kent isimli şiirinizi bazı değişikliklerle yayınlıyoruz.

Bu kent başkadır
İnsanları daha başka.
Bulutlara vurgunum
Tarlalarla düştüm aşka..
Biz burada doğduk anam
Biz burada geçirdik tüm yaşıntımıza.
Senden uzak kalınca
Garip dumanlar sarar başımıza.
Bu kent başkadır
İnsanları daha başka.
Ahmedi, Mehmedi mert.
Soframız berketli bazlama ekmeğimiz bol
Dileğim, Bahadırlara uğramasın dert..
Kucağında büyüdük
Kurt kanını damarlarından emdik
Senden sıcak bir yuva,
Senden sevgili yâr görmedik.
Sayn Fikret OZAN :

«İlk aşk» isimli şiiriniz soyadınızla bağdaşmayan bir tarzda yazılmış. Daha başarılı yazılarınızı bekleriz.

Sayın Ali TRAŞ :
Kıbrıs için yazdığınız şiiri bir kere gözden geçirerek göndermenizi rica ederiz. Şimdilik yazmadan, daha çok okumanız ve şiir tekniğini öğrenmeniz gerekir.

Kıbrıs için söylediğiniz samimi duygulara katılırız;

Sayın Halit GÜNDÜZ :
«Türkiyem» isimli şiirinizi aldık. Bu tarzda söylenmiş şiirlerin etkisinden kendinizi kurtarınız.

Türkiye için düşündüklerinize katılır yeni şiirlerinizi bekleriz.

— AĞIN — M. E.

TÜRKİYEDE DERNEK ÇALIŞMALARI

(Baştarafı sayfa 3 de)

Bir yandan bu gibi ters anlayışların isten soğutan davranışlarına, diğer yandan dernekler içindeki birçok kötü niyetlilerin baltalamalarına rağmen, yurdumuzda şimdiki halde 120-130 bin dernek bulunduğunu dergimizin 6. sayısında okumuştum. Yine bu sayıda derneklerin çalışmaları üzerinde fikir yürütürken (bir kısmı yetersiz elerde uyumaktadır) diyerek çok önemli olan bu sebepler üzerinde durmamakta, biraz ileride de derneklerin dejenere edilmesini cemiyetler kanunundaki boşluklara bağlamaktadır. Bunlar da birer gerçek olmakla beraber bence derneklerin bizdeki acıklı durumları bu iki üç satırla dokunup geçilecek kadar önemsiz değildir. Bunun toplumumuz için çok önemli bir nitelik taşıdığını, hele özellikle dernekleri kuranların ve çalışanların karşılaştıkları çeşitli engelleri birer birer ele alıp incelemeye değer görmekteyim. Bu yazımda dernekleri kurucular ve genel kurullar yönünden ele alacağım.

Dernekleri genellikle iki kategoriye ayırmak mümkündür.

1 — Tek amaçlı, geçici dernekler. Bunlar amaçlarını gerçekleştirdikten sonra kendi kendilerini kapamaları gerekir.

2 — Bir çok amaçlı ve sürekli dernekler. Asıl üzerinde durmak istediğimiz dernekler bunlardır. Bunlar da amaçlarına göre ikiye ayrılırlar :

a) Yardım dernekleri. Sadece yardım işi ile uğraşırlar.

b) Kültür ve kalkınma dernekleri. Bunlar çoğu kere bölgesel kültür, kalkınma, güzelleştirme ve benzeri işleri yaparlar.

Bazı hallerde bu iki amacı birden ele alan derneklere de raslanabilir.

Dernekler içinde Kızılai, Çocuk Esirgeme, Yardımsevenler ve benzerleri gibi yıllardanberi çalışmış, kökleşmiş, toplum içinde belli ve çok değerli yerini almış dernekler her yönü ile, yani geliri, gideri, yönetimi, elemanları ve çalışmaları ile kendilerine göre bir sistem kurmuş olduklarından bizim ele alacağımız problemler bu dernekler için artık düşünülemez. Biz ancak - deyim uygun düşerse - üye durumlarına ve elde edecekleri fırsatlara göre kendilerini ayarlamak zorunda kalan derneklerin problemleri üzerinde duracağız. Gerçekte bu tip derneklerin kuruluşları, çalışma ve yönetim şekilleri, az çok ayrıntıları ile biri birlerine benzerler. Kurulusta kurucular hayli idealist, ateşli ve azimli görünürler. Halbuki bu bir kaç kişilik kurucu kadro-

su içinde ilk heyecan sırasında pek farkedilemeyen bir takım ayrılıklar vardır. Şöyleki bu kadro içinde üç beş kişi, durumu bütün yönleri ile hesaplamış, yapılabilecek işleri zamana ve yere göre plânlama yeteneğine sahip, realiteyi korkmadan ve yılmadan görebilen ve düşünebilen durumdadırlar. Bunların dışında kalan birçok üye, gayretli ve atılgan gösterişlerine rağmen bir sürü hayali kuruntulardan ileri gidemeyecek kadar basit görüşlü tiplerdir. Hele bunlardan da arda kalan bazıları (uydum kalabalığa) düşünlüşüne sahip, mevcut otoritenin işaretine göre davranışlarını ayarlayan (UYDU) kişilerdir. İşte bu karışımındaki topluluk ile işe başlanır. Ne yazık ki yönetim kurulu seçilip de çalışmak için zaman, güç ve madde harcamağa sıra gelince görüntüş değişir. Başlangıçta tümen tümen lâf savuranlar ortalarda görünmez olurlar. Yönetim kurulu toplantıları dahi çoğunluk bulunmadığından yapılamaz hale gelir. Dernek olanca ağırlığı ile iki üç kişinin omuzlarına yüklenir. Bu halde derneğin çalışma ve yaşama kabiliyeti bu omuzların dayanma gücüne bağlıdır. Durumun bundan sonraki en garip yönü, dernek bir başarı gösterdiği takdirde, gidişi daima arkadan takip eden gölge adamlar hemen sahneye çıkar, başarıya ortak olmak için büyük gayret gösterirler. Dernek - olur ya - bir yanlışlık yapar, tersliklerle karşılaşır, başarısızlığa uğrarsa en amansız tenkitçi yine bu gölge adamlardır. Aman ne de bilgiç, kesil'rler, Neler de yaparlarmış da kendilerine fırsat verilmemiş olur Zavallı yapıcılar bu durum karşısında şaşkına dönerler.

Dernek yapılarını bütün incelikleri ile bir az daha derinliklere inerek araştırarak olursak hayli ilginç sahnelerle karşılaşırız.

Şöyle ki : Her dernek kendisini ayakta tutabilecek şu iki elemandan ya her ikisine birden, veya mutlaka bunlardan birine muhtaçtır :

1 — Derneğin para ve mal ihtiyacını kendi malından karşılama gücüne sahip zenginler.

2 — Dernek ihtiyaçlarını, Devletten veya buna benzer kuruluşlardan sağlayacağı yardımlarla karşılama nüfuzuna sahip kişiler.

Derneğin varlığını koruma gücüne sahip bu kişilerin kişisel duyuş, düşünüş ve davranışları dernek üzerinde çok ağır basan bir etki niteliği taşımaktadır. Ancak bu etkiler, çoğu zaman, sezilemeyecek kadar dolaylı yollardan, ustalıkla yapılagelmektedir. Yalnız şu unutulmamalıdır ki bazan yönetim kurulu üzerine baskı şeklinde tecelli eden bu etkiler, onları işlerinde şaşırtacak çelişkil bir karakter taşırsa işte o zaman dernek çalışmalarının felce uğraması isten bile değildir.

ABONE ADRESLERİ

399 — Çetin ÇOKER
Kitapçı Süleyman Sokak No:
40

BOSTANCI—İSTANBUL
400 — Mesut KELEŞTİMUR
Merkez Akuşağı İlkokulu Öğ-
retmeni Kale Nahiyesi Jan-
darma Kumandanlığı Eliyle
—MALATYA—

401 — Mehmet İKİNCİ
Tavukpazarı Mesih Mehmet
Paşa Sokak Arnavut Han
No: 2/3

ÇEMBERLİTAŞ—İSTANBUL
402 — Nedim ŞİMŞEK
Camcı Yokuşu No: 30

FENER—İSTANBUL
403 — Bayram HIRİK
Kuşdili Karakolu Bekçisi

KADIKÖY—İSTANBUL
404 — Mehmet GÜNER
Çimento Fabrikası Lojmanı
ZEYTİNBURNU—İSTANBUL

405 — Orhan SOBAY
Seramik Fabrikası Ticaret
Şefi

BOZÜYÜK—ESKİŞEHİR
406 — Behram UÇKUNKAYA
Millî Eğitim Bakanlığı Test
ve Araştırma Bürosu

BEŞEVLER—ANKARA
407 — Nurettin APAK
Erkek Sanat Enstitüsü Öğret-
meni

—İZMİR—
408 — Halim DİNÇER
Kurtuluş İlkokulu Öğretmeni
—ANKARA—

409 — Seyit Ahmet KILIÇ
Lise Müdürü
EMİRDAĞI—AFYON

410 — Birsan TÖR
Bükcüçler Hanı Sokak No:
16/1 A - Blok
SELİMİYE—İSTANBUL

411 — Müstak İKİNCİ
Ergin Taksi İzzet Paşa Cad-
desi No: 18/A

—ELAZIĞ—
412 — Gültekin YANDIMATA
Miralay Nazım Bey Sokak
No: 114
YENİMAHALLE—ANKARA

413 — Halis Fikret AKSOY
Gençlik Caddesi No: 37/3
ANITTEPE—ANKARA

414 — Güneri TECER
Ankara Radyosu Türk Müziği
Sanatçısı

—ANKARA—
415 — Harun GENÇOSMAN
Hükümet Tabipliğinde Sağlık
Memuru

AKHİSAR—MANİSA
416 — Yaşar ÖZEL
İlköğretim Müfettişi

AKSARAY—NİĞDE
417 — Mehmet ERKULUZ
Yahya Kemal Caddesi 14/G
B Blok Daire : 15

YENİMAHALLE—ANKARA
418 — İlyas KASATURA
Taşmerdiven Kavurmacı So-
kak No: 3/3

ORTAKÖY—İSTANBUL
419 — Ali BAYTAN
Eski Karakol Arkası No: 91
BALGAT—ANKARA

420 — T.B. MITFORD
Ardlogie By Cupar
FİFE—İNGİLTERE

421 — Nurten ERYİĞİT
Yenişehir Adakale Sokak No:
16/1
—ANKARA—

422 — Mehmet ORHAN
Bahçelievler Son Durak U-
ğurlu Ap. No: 78/19
—ANKARA—

423 — Nabl ÖZEL
Yetiştirme Yurdu Müdürü
ETİMESGUT—ANKARA

424 — Ali Rıza ERSÖZEN
Topraklık Kıbrıs Caddesi
Çamkoru Sokak No. 15/3
—ANKARA—

425 — Hasan BIÇAK
Lütuflar Köyü İlkokulu
Öğretmeni
BAYINDIR—İZMİR

426 — Sabahat KALELİ
Beşevler 1. Caddesi 8. Sokak
No: 15/2
—ANKARA—

427 — Tezer TUNCAY
Stad Otelî İnşaatı
ULUS—ANKARA

428 — Türkân ÖZGÜRGİL
Fevzi Çakmak İlkokulu Öğ-
retmeni
Y.BEYAZIT — ANKARA

Buraya kadar anlattıklarımızı özetliye-
lim. Bundan sonra da derneklerin toplum çatısını
meydana getiren insan yapısı çeşitlerini gözö-
nüne alarak dernek yönetimi üzerinde düşün-
elim. Bunlar :

1 — Derneklere başlıca dayanak olan ser-
vet veya nüfuz sahipleri.

2 — Duyarak, isteyerek, bilerek candan ça-
lışanlar.

3 — Duyarak, isteyerek çalışmak isteyen-
ler, fakat bu isteklerini iş olarak meydana ko-
yamayanlar. «Lafçı ve hayalci tipler».

4 — Uydular, Kendiliklerinden hiç bir şey
yapamayıp, daha doğrusu yapmağa ve düşün-
meğe lüzum görmeyip sadece yapanların arka-
sından yürütenler.

Bütün bu karışım ile gereken düzeni kur-
mak için her şeyden önce zeki, çalışkan, ağırbaş-
lı olduğu kadar da işten anlıyan bir organiza-
törün iş başına getirilmesi zarureti vardır.

Bu konuyu böylece kapamadan çok önemli
gördüğüm bir hususa da kısaca değinmeden ge-

gemiyeceğim. Yukarıdaki kategorilerden her bi-
rini dernekteki fonksiyonları ile az çok belirt-
miştim. Yalnız en sona aldığım ve (UYDULAR)
deyip geçtiğim zümre hakkında pek birşeyler
söyliyememişim. Halbuki bu tip insanlar içinde
öyle kurnaz ve sinsileri vardır ki, çıkarları uğru-
na koca bir toplumu büyük tehlikelere sürükler-
ler de hiç mi hiç umursamazlar. Bu sebeple bun-
ları iyice tanıyıp karşılarında gereken vaziyeti
almak, özellikle dernek önderlerinin en büyük
kaygıları olmalıdır.

Cevat ONAY

Ayrıca, Andiri de yapılan İsparta'dan üstün
ve Eğin'den aşağı olan halıcılığımızı bir patent
altında ayrıca geliştirir ve bir gelir kaynağı,
bir iş alanı haline getiririz. Bütün bunları
BİR—İKİ yıl içinde yapmaz, hazır paraları
verimsiz yerlere harcatırsak kaçırılan fır-
satlar için dizimizi döğmek, ah, vah demek hiç
bir fayda vermiyecek, hem su altında kalan köy-
lerin mağdur halkı, hem de Ağın'ın kaderi ile
başbaşa bırakılırsa vay halimize...

DİKKAT

**YENİ YIL DOLAYISI İLE ELEKTRİK
FIRINLARIMIZDA BÜYÜK TENZİLÂT**

EMSALLERİNDEN

★ UCU Z

★ EKONOMİK

★ SAĞLAM VE

★ 2 YIL GARANTİLİDİR.

ZEVKE GÖBE SİPARİŞ KABUL EDİLİR.

Sönmez Elektrik.

S. B. Fakültesi Karşısı

Geçit Sok. 18/2 - Cebeci

ÖZEL

Yeşilyurt ilk ve Ortaokulu

Gündüzlü, yatılı, Kız ve Erkek Öğrenci alınır.

Haftada II saat İngilizce dersi yapılır.

Seçkin öğretmen kadrosu ile hizmetinizdedir.

Adres : Yeşilyurt Sahil Caddesi No: 7, TEL : 73 80 01

İSTANBUL